

man herfor blandt Andet har fremhævet, at man derved bringer Lighed tilveie mellem Amtsgemeinden og Kjøbstadgemeinden. Amtmanden i Forening med Amtsgemeindens valgte Repræsentanter styre Amtsgemeinden, og paa samme Maade tænkte man sig, at Forholdet skulde ordnes i Kjøbstæderne; men herved er der for det Første den Hovedforskiel, at Amtmanden er sødt Formand i Amtsrådet, hvorimod Borgermesteren, saaledes som han er stillet i dette Forslag, ikke er sødt Formand for Byrådet. Men sæt ogsaa, at dette blev rettet, lader der sig da virkelig opstille en retfærdiggjørende Sammenligning? Dertil svarer jeg Nei. Det gaaer paa ingen Maade an at sammenligne Amtmandens og Amtsrådets Stilling med Borgermesterens og Byrådets Stilling efter den Ordning, som her foreløbigt er paatænkt. Enhver, der vil nærværende begynde sig de virkelige Forhold, maa dog see den store Forskiel, der er mellem Landkommunerne og Kjøbstadkommunerne. Lad os dog betænke Kjøbstædernes forskellige Charakter. Der er nogle Kjøbstæder, der langt snarere kunne sammenlignes med Sognekircherne, andre have derimod en langt større og bethdeligere Charakter. Nu forekommer det mig, at Sandheden ikke er den, at man har ordnet Kjøbstædernes Forhold i det Hele saaledes, at Ordningen har Lighed med Amtsgemeindernes, en Sammenstilling, der iøvrigt efter mit Begreb heller ikke vilde passe; nei, man har snarere, saa at sige, gjort alle Landets Kjøbstæder til Sognekircher og alle Byraadene til Sognekircherforstanderlader, og saa har man alligevel beholdt Borgermesteren istedetfor at slaæ ham fuldstændigt ihjel, thi saa havde der dog været nogen Sammenhæng deri. Som Forslaget nu foreligger, er det min Overbeviisning, at det ved nærmere Prøvelse vil vise sig, at der vil være afgjørende Betænklichkeiten ved hovedfulds at tiltræde en saa grundvæsentlig Omvæltning af de kommunale Forhold. Vil man have Lovene igjennem i nærværende Samling, vil det vistnok vise sig nødvendigt at reducere det Nye i Lovene, at føre Lovene i det Væsentlige tilbage til det Omvæltning, inden hvilket den bevægede sig efter Regjeringens Udkast. Efter min Overbeviisning er det ikke No, at

den høitærede Minister, hvad jeg ikke tvivler om, han vil gjøre, stiller Forslag om, at Borgermesteren skal være sødt Formand i Byrådet. Dermed er Vanskeligheden, naar man sætter sig alvorligt ind i Sagen, saavidt jeg kan see, paa ingen Maade fjernet. Hvad er det, der ved denne Lov, som sagt, kommer frem? Der vil blive et styrende Byraad af 25 Medlemmer — der maa ikke være under 5 og ikke over 25 valgte Medlemmer af Byrådet, altsaa maa det jo være Meningen, at alle de større Byer, saasom Aarhus, Aalborg, Helsingør, Odense, Randers, Horsens osv. skulle have et Antal af 25; jeg maa tilstaae, at jeg som gammel Borgerrepræsentant ghyer ved Tanken om dette styrende Raad paa 25 Medlemmer, dette Fællesskabsraad, som skal have den hele Styrelse af Kjøbstædernes samtlige Anliggender. Man vil maastee sige, at saaledes vil det ikke gaae til i Virkeligheden, men at man vil dele Arbejdet. Men, mine Herrer, dette er ingenlunde sagt; der kan blive megen Væksen og Gamlen, og jeg seer ikke, at den Vedtægt, som her er Tale om i Udkastet, peger i den Retning; det er vel i en enkelt Retning, men ingenlunde i sin Heelhed antydet, at man kunde ordne sig i forskellige mindre Forretningsudvalg, saaledes at f. Ex. Borgermesteren som sødt Formand traadte sammen med de forskellige Udvalgsmedlemmer og dannede de forskellige Bestyrelser for de forskellige Grene af den kommunale Administration. Det er, som sagt, antydet i en enkelt Retning, men ikke i sin Heelhed. Det forekommer mig, at Vedtægten slet ikke i Almindelighed giver Lov til at befrie de 25 Medlemmer for den samlede Bestyrelse af Kommunens Anliggender. Jeg troer, at baade de, der have været, og de, der ikke have været i en Kommunalbestyrelse, ved nærmere Overveielse ville erkjende, at det blev et fuldstændigt Bestyrelsesuhjyre, der vilde fremkomme paa den Maade. Det er den Omvæltning, at man stærer alle Kjøbstæder over een Kam, der medfører, som den ærede 1ste Landskingsmand for 10de Kreds (Fessen) meget rigtigt fremhævede, at den hele paatænkte Ordning i constitutionel Henseende virkelig bliver en reen Utting. Der er jo lagt en aldeles absolutistisk Magt i Byrådets Haand, som er